

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

Ławnik SN Marek Molczyk

Protokolant Karolina Majewska

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego prok. K. B. oraz adw. A. Z. z substytucji adw. A. S. obrońcy z urzędu obwinionej

po rozpoznaniu sprawy obwinionej prokurator w stanie spoczynku **M. S.**,

na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 23 maja 2023 r.

odwołania wniesionego przez obrońcę obwinionej od wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt I DSK 6/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w jego punkcie 2 w ten sposób, iż uzupełnia kwalifikację prawną czynów przypisanych obwinionej o art. 12 k.k.;

II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie;

III. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy – Izba Dyscyplinarna wyrokiem z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt I DSK 6/19, uznał obwinioną prokurator Prokuratury Rejonowej

w X. w stanie spoczynku M. S. za winną popełnienia trzech szczegółowo opisanych w wyroku przewinień dyscyplinarnych z art. 104 § 2 p.u.s.p. w zw. z art. 127 § 1 ustawy - Prawo o prokuraturze, za które na podstawie art. 104 § 3 pkt 4 p.u.s.p. w zw. z art. 127 § 1 Prawa o prokuraturze wymierzył jej za każde z tych przewinień karę pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia (pkt 1-3 wyroku). Tym samym wyrokiem, na podstawie art. 170 § 1 Prawa o prokuraturze, Sąd połączył kary orzeczone wobec M. S. za przewinienia wymienione w pkt od 1 do 3 i orzekł karę łączną pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia (pkt 4 wyroku).

Odwołanie od powyższego wyroku wniósł obrońca obwinionej, zaskarżając go w całości, zarzucając:

„1. obrazę art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego polegającej na:

a. błędnym braku nadaniu odpowiedniego znaczenia okolicznościom faktycznym sprawy, tj. stanowi zdrowia, chorobie nowotworowej obwinionej oraz jej matki, brakowi wypłaty wynagrodzenia przez okres od listopada 2014 roku do października 2015 roku, brakowi środków do życia na skutek szeregu egzekucji komorniczych, a w konsekwencji poprzez błędne uznanie, że fakt nie spłacenia pożyczek stanowi okoliczność wskazującą na działanie w zamiarze bezpośrednim przez obwinioną;

b. błędnym uznaniu, że oskarżona działająca z zamiarem bezpośrednim, jaki jest niezbędny do ustalenia znamion czynu zabronionego, o której mowa w art. 286 k.k., podczas gdy obwiniona kierowała się jedynie chęcią zdobycia środków niezbędnych do utrzymania oraz do leczenia, mając jednocześnie nadzieję na spłatę wierzytelności;

co łącznie doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na uznaniu, że zachodzą przesłanki do uznania za winną popełnienia przewinień dyscyplinarnych, tj. ustalenie zamiaru bezpośredniego w działaniu a w konsekwencji do błędnego uznania za winną popełnienia przewinień dyscyplinarnych.

2. obrazę art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych obrońcy wskazując, że nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy oraz w sposób oczywisty zmierzają do przedłużenia postępowania, tj.:
- a. z przesłuchań świadków, tj. A. S. - byłego Prokuratora Okręgowego w Z, A. H. - byłego Zastępcy Prokuratora Okręgowego w Z. na okoliczności związane z przejściem w stan spoczynku M. S., a w szczególności na celowe, złośliwe i uporczywe przedłużenie przejścia w stan spoczynku M. S., w trakcie którego nie otrzymywała żadnego wynagrodzenia,
 - b. ze wszystkich dokumentów i korespondencji pomiędzy M. S. a Prokuraturą Okręgową w Z., H. W. - byłym Prokuratorem Apelacyjnym w [...], R.G. - byłym Rzecznikiem Dyscyplinarnym w Prokuraturze Apelacyjnej w [...], J. R. - byłym Rzecznikiem Dyscyplinarnym Prokuratora Generalnego w Prokuraturze Krajowej na okoliczności składanych skarg przez M. S. na celowe, złośliwe i uporczywe przedłużenie przejścia w stan spoczynku M. S., w trakcie którego nie otrzymywała żadnego wynagrodzenia,
 - c. ze wszystkich dokumentów Prokuratury Okręgowej w Z. i Prokuratury Regionalnej w [...], ze szczególnym uwzględnieniem korespondencji prowadzonej z prokuratorami ówczesnej Prokuratury Apelacyjnej w [...]: H. W. i R. G., związanych i dotyczących ubiegania się bezskutecznego o zapomogi z funduszu socjalnego przez M. S., zawierających pełną informację o jej trudnej sytuacji finansowej, życiowej i zdrowotnej,
 - d. z opinii biegłych lekarzy psychiatrów i psychologa w celu ustalenia faktycznego stanu zdrowia psychicznego M. S., albowiem istnieje uzasadniona obawa wpływania przez prokuratora K. S. na treść niekorzystnej dla niej opinii psychiatrycznej wydanej w sprawie V Ds. [...] Prokuratury Okręgowej w K.,
- podczas gdy okoliczności, na które zostały dowody wyżej wymienione powołane, są kluczowe dla prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy, to jest zamiaru obwinionej, w szczególności stanu finansowego obwinionej, zdrowia psychicznego (nie tylko w zakresie możliwości samodzielnej obrony

w postępowaniu dyscyplinarnym czy postępowaniu karnym, ale także uwzględniającej jej stan psychiczny w momencie zawierania każdej pożyczki), jej relacji z przełożonymi, co doprowadziło do niepełnego ustalenia stanu faktycznego sprawy”.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca obwinionej wniósł o zmianę orzeczenia poprzez jej uniewinnienie, ewentualnie o uchylenie zaskarżanego orzeczenia w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie obrońcy obwinionej prokurator w stanie spoczynku M. S. jest bezzasadne, a w związku z tym zasługiwało na oddalenie w całości.

Zarzuty podniesione przez obrońcę w odwołaniu od orzeczenia Sądu I instancji sprowadzają się w zasadzie do zakwestionowania stanu faktycznego w zakresie ustalenia zamiaru bezpośredniego popełnienia przypisanych obwinionej przewinień dyscyplinarnych, jak również uznania, że wnioski dowodowe obrońcy nie zasługiwały na oddalenie.

Skarżący, kwestionując zamiar bezpośredni popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez obwinioną, wskazał w uzasadnieniu odwołania, że obwiniona miała zamiar spłacić długi wynikające z zaciągniętych pożyczek. Tymczasem Sąd I instancji prawidłowo przyjął na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, że wszystkie przypisane przewinienia były zaplanowane, nie mając tym samym charakteru incydentalnego. Ustalenie Izby Dyscyplinarnej potwierdza zresztą wyrok Sądu Rejonowego [...] z dnia 23 grudnia 2021 r., sygn. akt VIII K [...], w którym M.S. przypisano odpowiedzialność karną m.in. z art. 286 § 1 k.k. za czyny będące przedmiotem niniejszej sprawy dyscyplinarnej. Skoro zaś przypisanie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. wiąże się z wykazaniem, że sprawca obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim kierunkowym wprowadzenie w błąd innej osoby oraz to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem

(zob. np. postanowienie SN z dnia 8 lutego 2023 r., sygn. akt I KK 508/22), to w sprawie obwinionej skutecznie i prawidłowo przypisano jej działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 17 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka [...].

Jeśli zaś chodzi o zarzut obrazy art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., to należy odnotować, że opinia psychiatryczna wydana w sprawie V Ds. [...] Prokuratury Okręgowej w K., którą w zarzucie przywołał obrońca, nie jest jedyną opinią dotyczącą stanu zdrowia obwinionej. W niniejszym postępowaniu dyscyplinarnym przed Sądem Najwyższym został bowiem dopuszczony dowód z opinii dwóch biegłych psychiatrów, w myśl których stan zdrowia obwinionej nie uniemożliwiał jej udziału w prowadzonym postępowaniu i prowadzenia obrony w sposób samodzielny i rozsądny (zob. s. 25 uzasadnienia wyroku Sądu I instancji). Pozostałe wnioski dowodowe, o których mowa w odwołaniu, a oddalone na rozprawie w dniu 30 września 2020 r., to należy stwierdzić prawidłowość rozstrzygnięcia Sadu I instancji. Wnioski te nie miały bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i w istocie zmierzały do przedłużenia postępowania w sprawie. Ustalenie kwestii relacji z przełożonymi, prowadzące zdaniem obrońcy obwinionej do pogorszenia jej sytuacji finansowej oraz zdrowotnej, nie powinno mieć wpływu na rozstrzygnięcie. W przedmiotowej sprawie ewentualny brak środków finansowych potrzebnych na pokrycie kosztów leczenia nie stanowi okoliczności usprawiedliwiającej zaciąganie pożyczek przez obwinioną, będącą wówczas czynnym prokuratorem, bez zamiaru ich zwrotu wierzycielowi, a więc popełniania przestępstw.

Zarzuty odwoławcze okazały się zatem w całości bezzasadne. Sąd Najwyższy jako sąd odwoławczy w sprawie dokonał jednocześnie uzupełnienia kwalifikacji prawnej czynu przypisanego obwinionej w punkcie 2 zaskarżonego wyroku na podstawie odpowiednio stosowanego w postępowaniu dyscyplinarnym art. 455 k.p.k. Z opisu czynu z punktu 2 orzeczenia Sądu I instancji wynika bowiem, że obwiniona popełniła przewinienie dyscyplinarne z art. 104 § 2 Prawa o prokuraturze „w okresie od 26 maja do 23 października 2014 r. w P., jako prokurator Prokuratury Rejonowej w X., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru”. Przyjęty opis wymagał uzupełnienia kwalifikacji prawnej czynu o art. 12 k.k., opisujący przesłanki czynu ciągłego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w wyroku.

[M. T.]
[L.N]